

Pamiatková rada

Zápisnica zo zasadnutia

13.12.2017

I.

Prítomní členovia Pamiatkovej rady (ďalej len „PR“) - podľa prezenčnej listiny:

1. prof. Ing. arch. Pavel Gregor, PhD.
2. Mgr. Viera Bartková, PhD.
3. doc. Ing. Oto Makýš, PhD.
4. doc. PhDr. Magdaléna Kvasnicová, PhD.
5. PhDr. Zuzana Zvarová
6. Ing. Vladimír Kohút
7. Ing. arch. Silvia Petrášová, PhD.
8. doc. PhDr. Matej Ruttkay, CSc.
9. Mgr. Andrej Vrtel, PhD.

Ospravedlnení:

1. prof. PhDr. Pavol Tišliar, PhD.
2. Ing. arch. Želmíra Kalinová

Hostia:

Mgr. Július Barczy, SNM – Múzeum Betliar

Ing. arch. Róbert Erdélyi, PhD., SNM

Za MK SR:

PhDr. Radoslav Ragač, PhD. - generálny riaditeľ sekcie kultúrneho dedičstva, Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (prítomný do cca 10:45 hod.)

Ing. arch. Zuzana Ondrejková, PhD. - riaditeľka odboru ochrany pamiatkového fondu, sekcia kultúrneho dedičstva, Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

JUDr. Katarína Mosná - tajomníčka Pamiatkovej rady

II.

Zasadnutie PR sa konalo dňa 13.12.2017 v malej zasadačke MK SR. Zasadnutie otvoril o 10,00 hod. prof. Ing. arch. Pavel Gregor, PhD., predseda PR. Predseda PR spolu s Ing. arch. Zuzanou Ondrejkovou, PhD., riaditeľkou odboru ochrany pamiatkového fondu, sekcia kultúrneho dedičstva Ministerstva kultúry Slovenskej republiky (ďalej len „riaditeľka OOPF“) prečítali program zasadnutia v zmysle pozvánky, pričom informovali o prečíslovaní poradia niektorých bodov programu.

III.

Riaditeľka OOPF predstavila host'ov PR zo Slovenského národného múzea: Ing. arch. Róberta Erdélyiho, PhD. a Mgr. Júliusa Barczyho. Následne požiadala Ing. arch. Róberta Erdélyiho, PhD., aby PR predstavil novú organizačnú zložku Slovenského národného múzea – Projektové oddelenie. Po krátkom predstavení uviedol, že samostatné oddelenie vzniklo 13.11.2017, pričom toho času má v pracovnom pomere 5 zamestnancov (od 1.8.2017) – projektantov a pokračoval prezentáciou toho, ako funguje nové oddelenie SNM a na čom pracujú. Uviedol, že ich oddelenie sa venuje v súčasnosti prioritne projektu komplexnej revitalizácie Hradu Krásna hôrka (ďalej len „hrad KH“). Opísal 1. fázu (august 2017-október 2017), počas ktorej sa venovali štúdiu podkladov. Nasledovala identifikácia problémov. Stručne opísal súčasný stav, opísal čo je doteraz urobené a načrtol najbližší postup. V prezentácii ho dopĺňal Mgr. Barczy, riaditeľ Múzea Betliar. Bolo konštatované, že sa okrem iného urobila obrovská práca aj so zbierkovými predmetmi z hradu KH (reštaurovanie, uloženie, konzervovanie,...).

K téme sa otvorila diskusia. PR zaujímali výsledky práce Ing. arch. Kucharoviča, bývalého hlavného architekta obnovy hradu KH. Mgr. Barczy povedal, že SNM od zmluvy s menovaným architektom odstúpilo. Menovaný architekt podal na SNM žalobu o určenie neplatnosti odstúpenia od zmluvy. Ďalej uviedol, že menovaný architekt bol vyplatný iba za práce týkajúce sa predprojektovej prípravy okrem architektonickej štúdie, ktorá nebola investorom schválená a preto nemohol pokračovať ďalej. Za dva roky architekt neposunul architektonickú štúdiu predloženú do súťaže nikam ďalej, či už v zmysle požiadaviek investora, pamiatkarov a najmä schválených záväzných výstupov z výskumných dokumentácií a statických či geologických posudkov.

Na otázku, aké sú vízie nového oddelenia, bolo odpovedané, že zámer je väčší a presahuje obnovu hradu KH, ale len v rámci SNM. Časom sa počíta s doplnením odborníkov z viacerých profesií. K termínu definitívneho dokončenia obnovy hradu KH a sprístupneniu pre verejnosť sa zástupcovia SNM nevyjadrili. Zverejnených termínov už bolo veľa, stále sa však ukazujú nové doteraz neriešené problémy, pre ktoré nie je možné presnejšie určiť termín dokončenia. V prvých mesiacoch roku 2018 bude však vláde SR predložený stavebný zámer od schválenia ktorého sa odvíjajú ďalšie postupy a procesy.

K téme sa otvorili čiastkové problémy – napr. verejné obstarávanie pri pamiatkovej obnove by malo mať osobitné pravidlá, resp. by malo byť vyňaté. Zástupcom SNM bolo odporúčané opakovať meranie vlhkosti, pretože staré spôsoby sa neosvedčili. V diskusii členovia PR vyjadrili väčšinový názor, že zverenie obnovy do rúk novovytvoreného oddelenia SNM bol dobrým krokom, ktorý napomôže kvalitnej obnove. Konštatovalo sa, že odbornosť a prístup návrhu obnovy hradu KH a riešenia problémov s tým súvisiacich sú predpokladom úspešnej obnovy nielen hradu KH, ale aj iných NKP v správe SNM. Je zrejmé, že púšťať sa do obnovy bez dostatočných predchádzajúcich skúseností je hazard s pamiatkovými hodnotami. Zároveň PR konštatovala nedostatky vzdelávacieho systému, kde profilovanie potrebných špecialistov je len záležitosťou praxe.

Na záver diskusie k prvej téme navrhol predseda PR konštatovanie, že sa PR informácie o priebehu obnovy hradu KH berie na vedomie. PR s týmto záverom súhlasila.

IV.

Riaditeľka OOPF informovala o novele zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 207/2009 Z. z. o podmienkach vývozu a dovozu predmetu kultúrnej hodnoty a v tej súvislosti o malej novele zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších prepisov, ktorý je toho času po medzirezortnom pripomienkovom konaní. Zároveň doplnila informáciu, že v marci 2018 pôjde na rokovanie vlády novela zákona č. 434/2010 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti MK SR, ktorý by mal skrátiť dobu 10 rokov na 5 rokov, počas ktorej má vlastník NKP obmedzené disponovanie s predmetom svojho vlastníckeho práva. Stručne informovala o plánovanej novele pamiatkového zákona, ktorý by sa mal novelizovať v roku 2018. Konštatovala, že je viac bodov, ktoré by bolo potrebné meniť alebo doplniť, ale vzhľadom na skutočnosť, že niektoré témy si vyžadujú hlbšiu analýzu a dlhodobejšiu prípravu, nebude mať novela rozsah, aký si aplikačná prax vynucuje.

Predseda PR požiadal, aby boli okruhy plánovanej novelizácie pamiatkového zákona predložené aj PR na prerokovanie.

V.

Riaditeľka OOPF predstavila nový dotačný podprogram 1.6 dotačného programu Obnovme si svoj dom. Prostredníctvom tohto podprogramu budú financované viacročné obnovy národných kultúrnych pamiatok. Informovala, že po výzve v marci 2017 požiadalo o dotáciu 20 žiadateľov. Nová výzva v podprograme 1.6 bude zverejnená po schválení Stratégie ochrany pamiatkového fondu na roky 2017-2022 vo vláde SR (ďalej len „Stratégia“).

K téme sa otvorila krátka diskusia. Niektorí členovia PR vyjadrili obavy z tlaku veľkých projektov, pričom bolo odporúčané, aby: cez dotačný program 1.6 boli financované predovšetkým tie objekty, ktorým hrozí zánik; boli jasne stanovené podmienky poskytnutia dotácie; ...

Na tieto podnety reagovala riaditeľka OOPF, ktorá uviedla, že MK SR sa snaží podporovať v podprograme 1.6 len dobré projekty, pričom podmienky na získanie dotácie sú vzhľadom na vyššie pridelené financie nastavené tvrdšie ako pri ostatných podprogramoch.

VI.

Riaditeľka OOPF informovala o Európskom roku kultúrneho dedičstva 2018 (ďalej len „ERKD 2018“). Uviedla, že Európska komisia oficiálne a slávnostne zahájila ERKD 2018 v Miláne 7.12.2017. Predstavila webové sídlo MK SR, ktoré poskytuje aktuálne informácie o podujatí - <http://www.culture.gov.sk/posobnost-ministerstva/kulturne-dedicstvo-/ochrana-pamiatok/europsky-rok-kulturneho-dediestva-31d.html>. Stránka MK SR bude prelinkovaná s oficiálnymi stránkami Európskej komisie. Zároveň informovala, že na webovom sídle MK SR bude od januára 2018 aktívny dotazník pre navrhovanie kultúrnych aktivít do podujatia. Po ich schválení MK SR budú zaradené do kalendára aktivít konaných oficiálne v rámci ERKD 2018 a získajú značku ERKD-logo.

VII.

Pri príležitosti Európskeho roka kultúrneho dedičstva sa bude na prelome februára a marca 2018 konať v Dvorane MK SR podujatie - Konferencia o obnove hradov. Riaditeľka OOPF informovala o programe konferencie. Uviedla, že na konferencii budú vyhodnotené výsledky 6 ročného dotačného podprogram 1.4 a jeho aktuálny stav. Konferencia bude mať aj odbornú časť. Budú na ňu pozvaní kolegovia z ČR, odborníci z STU, Fakulty architektúry a Stavebnej fakulty a iní. Súčasťou konferencie bude putovná výstava.

VIII.

V časti „rôzne“ sa otvorili viaceré menšie témy. Prof. Ing. arch. Gregor, PhD. informoval o spoločnom projekte STU, Archeologického ústavu SAV a kolegov z ČR, predmetom ktorého je zdieľaná spoločná história Veľkej Moravy.

Niektorí členovia PR sa vyjadrovali k Stratégii. Prof. Ing. arch. Gregor, PhD. konštatoval, že niektoré metodické pokyny vyplývajúce zo zasadnutia PR dňa 14.2.2017 (metodika PÚ SR a KPÚ) sú vyjadrené veľmi všeobecne. Riaditeľka OOPF reagovala informáciou o dohode, že PÚ SR pripraví viaceré metodické príručky. Zatiaľ nie je zadaný termín, ale predpokladá sa, že by to mali byť prvé roky platnosti Stratégie. Doc. PhDr. Ruttkayovi, CSc. chýba v Stratégii veda a výskum. Pripomienky k materiálu zaslali prostredníctvom iných pripomienkujúcich subjektov. Na záver predseda PR pochválil koncepčný materiál a vyzdvihol jeho kvalitu. Vyzdvihlo sa, že materiál má ambíciu tlačíť na štátny rozpočet v prospech ochrany pamiatkového fondu.

PR zaujímala obnova Nemocnice s poliklinikou Bezručova, Bratislava. Riaditeľka OOPF povedala, že obnova pokračuje v zmysle rozhodnutí a záväzných stanovísk KPÚ Bratislava podľa avizovaného plánu KPÚ Bratislava.

Riaditeľka OOPF stručne informovala o novom analytickom oddelení MK SR.

Doc. PhDr. Kvasnicová, PhD. v Stratégii zaujala téma regulovaných povolání a špecifikácia vzdelávania. Riaditeľka OOPF reagovala tým, že by sa mal vzdelávací proces PÚ SR v budúcnosti previazať s vysokými školami. Doc. PhDr. Kvasnicovej, PhD. v Stratégii tiež chýbalo zvýšenie statusu periodík vydávaných pod MK SR. Podľa jej názoru aktívne nevytvárame kultúrne trasy. Len sa do nich zapájame.

Prof. Ing. arch. Gregor, PhD. vyjadril názor, že chýba „kredit“ na odobrenie praxe niektorých odborníkov na obnovu pamiatkového fondu pre potreby investorov.

PhDr. Zvarová navrhla, že by sa mali licencovať odborníci na historickú zeleň. V súčasnosti to robia odborníci na architektonicko-historický výskum, ktorí si prizývajú záhradných architektov. V tejto veci neexistuje žiadne usmernenie. K početnosti a kvalite takýchto výskumov by mal informáciu, podľa riaditeľky OOPF, poskytnúť PÚ SR.

Mgr. Vrteľ, PhD. konštatoval, že zjednodušenie výskumných dokumentácií z negatívnych archeologických výskumov môže mať negatívny vplyv aj pre pozitívne výskumy. Podľa jeho názoru by sa určite uvádzali aspoň dôvody, prečo sa na mieste výskumu nič nenašlo.

Po bohatej diskusii predseda PR poďakoval prítomným za ich účasť, aktívny prístup a podnetné názory a o 12,30 hod. oficiálne ukončil zasadnutie PR.

prof. Ing. arch. Pavel Gregor, PhD., predseda PR.....

Zapísala: JUDr. Katarína Mosná, tajomníčka PR.....

Prílohy:

Prezenčná listina členov PR z 13.12.2017

Ing. arch. Róbert Erdélyi, PhD. - Prezentácia komplexnej revitalizácie hradu Krásna hôrka